

ΤΕΕ

ΤΜΗΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
Μ. Αλεξάνδρου 49 – 54643 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
Τηλ. 2310 883170, 2310 883100
Fax 2310 883110

Αριθ. Πρωτ. Οικ.

Πληρ: Τμήμα Επιστημονικών & Αναπτυξιακών Θεμάτων
Ελένη Δουλγέρογλου
Τηλ. : 2310 883192
e-mail: tee_thess@tee.gr

Προς
τον Υπουργό Οικονομίας
κ.Χρήστο Σταϊκούρα
e-mail: ministeroffice@minfin.gr

Θέμα: Θέσεις και προτάσεις του ΤΕΕ/ΤΚΜ για το σχέδιο νόμου «Κίνητρα ανάπτυξης επιχειρήσεων».

Αξιότιμε κύριε Υπουργέ,

Στο πλαίσιο της διαβούλευσης για το σχέδιο νόμου «Κίνητρα ανάπτυξης επιχειρήσεων» σας αποστέλλουμε τις θέσεις και προτάσεις του ΤΕΕ/ΤΚΜ όπως τις επεξεργάστηκε η Μόνιμη Επιτροπή (ΜΕ) Επιχειρηματικότητας-Ανταγωνιστικότητας-Καινοτομίας και ευελπιστούμε να συμβάλλουν σε θετική κατεύθυνση στη διαμόρφωση ενός ευέλικτου και ελκυστικού θεσμικού πλαισίου που έχει ανάγκη η χώρα μας για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεών της.

Είμαστε στη διάθεσή σας προκειμένου να σας παρέχουμε τις απαραίτητες διευκρινίσεις ή/και πληροφορίες για τις απόψεις και προτάσεις μας.

Με εκτίμηση
Για το ΤΕΕ / ΤΚΜ



Ο Πρόεδρος
Γεώργιος Τσακούμης

Συνημμένα:

- Υπόμνημα Θέσεων

Κοινοποίηση:

- Αν. Υπουργό Οικονομίας
κ.Θεόδωρο Σκυλάκη
e-mail: deputyminister-secr@minfin.gr

Εσωτερική διανομή

- ΤΕΕ(Χρ.Αρχείο, ΤΕΑΘ, ΜΕΑνΕΚ)

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΘΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΤΕΕ/ΤΚΜ ΓΙΑ ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

«ΚΙΝΗΤΡΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ»

A. Γενικά

Είναι γνωστό ότι, η συντριπτική πλειοψηφία των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων της Ελλάδας ανήκουν στην κατηγορία των πολύ μικρών επιχειρήσεων (έως 9 άτομα) οι οποίες πέρα από το πολύ μικρό τους μέγεθος δραστηριοποιούνται σε κλάδους αγοράς μη εντάξεως τεχνολογίας και αντιμετωπίζουν σοβαρά ζητήματα πρόσβασης στο χρηματοπιστωτικό σύστημα και έλλειψης υψηλής εξειδίκευσης και τεχνογνωσίας σε θέματα καινοτομίας, εξωστρέφειας με επιπτώσεις στην ανταγωνιστικότητά τους.

Το συγκεκριμένο πρόβλημα επισήμανε emphaticά και η έκθεση της Επιτροπής υπό την προεδρία του καθηγητή κ. Νικόλαου Πισσαρίδη για την πορεία ανάπτυξης της Ελληνικής Οικονομίας που δόθηκε στη δημοσιότητα στην οποία προτείνεται η στρατηγική της αύξησης του αριθμού των επιχειρήσεων μεσαίου και μεγάλου μεγέθους για την αύξηση της παραγωγικότητας και την ενίσχυση των εξαγωγών αλλά και η ανάπτυξη συνεργιών επιχειρήσεων μικρού και μεσαίου μεγέθους με τις μεγαλύτερες.

Αναμφισβήτητα μία τέτοια στρατηγική και πολιτική αντιμετώπιση της κατακερματισμένης επιχειρηματικότητας χαμηλής παραγωγικότητας που «δρα» στην Ελλάδα θα επιφέρει σημαντικές οικονομίες κλίμακας, βελτίωση της πρόσβασης σε κεφάλαια, νέες τεχνολογίες και ανάπτυξη νέων προϊόντων επ' ωφελεία της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων αλλά και της εικόνας της χώρας.

Ωστόσο, η αδήριτη αυτή ανάγκη μεγέθυνσης των επιχειρήσεων προϋποθέτει πέρα από τη θέσπιση κινήτρων την ύπαρξη επιχειρηματικής παιδείας και κουλτούρας συνεργατικής οικονομίας και δικτύωσης τόσο σε επίπεδο επιχειρήσεων αλλά και φορέων η οποία δυστυχώς στη χώρα μας είναι σε χαμηλό επίπεδο.

Η υιοθέτηση της εν λόγω στρατηγικής θα πρέπει κατά τη γνώμη μας να μην περιορίζεται μόνο στη λογική αξιοποίησης των πόρων του ΕΣΠΑ 2021-2027 και του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της ΕΕ με την εφαρμογή του σχεδίου «ΕΛΛΑΔΑ 2.0» αλλά να στηρίζεται στη λογική μίας ανταγωνιστικής στρατηγικής ανάπτυξης της Ελληνικής Οικονομίας προσαρμοσμένης στα νέα δεδομένα και σχεδιασμένης με προσεκτικά βήματα.

Ειδικότερα το ΤΕΕ/ΤΚΜ **επισημαίνει το γεγονός** ότι χιλιάδες μικρομεσαίες επιχειρήσεις που έχουν ενταχθεί στο ΕΣΠΑ 2014-2020 για τη λήψη επιχορήγησης και των οποίων τα επενδυτικά σχέδια βρίσκονται σε εξέλιξη (φάση υλοποίησης) ελλοχεύει ο κίνδυνος να μην μπορούν να κάνουν χρήση των διατάξεων και των κινήτρων του σχεδίου νόμου όπως τελικώς θα διαμορφωθεί καθώς από τη μέχρι σήμερα πρακτική περιπτώσεις συγχώνευσης επιχειρήσεων που έχουν ενταχθεί σε προγράμματα ΕΣΠΑ λόγω δημιουργίας νέας επιχείρησης δε γίνονται σε πολλές περιπτώσεις δεκτές σύμφωνα με σχετικές διατάξεις των κρατικών ενισχύσεων με αποτέλεσμα στην περίπτωση που έχει ήδη γίνει οι επιχειρήσεις να υποχρεώνονται σε έντοκη επιστροφή της επιχορήγησης που έχει ληφθεί. Επίσης πολλές προσακλήσεις δράσεων απαγορεύουν εξ' αρχής τη δυνατότητα συγχώνευσης και μετασχηματισμού επιχειρήσεων σε νέο ΑΦΜ πριν την πάροδο τριετίας από την λήξη της επένδυσης.

Για το λόγο αυτό το ΤΕΕ/ΤΚΜ **προτείνει να υπάρξει αναμόρφωση** του θεσμικού-νομοθετικού πλαισίου ιδιαίτερα για τις ατομικές επιχειρήσεις προκειμένου να καταστεί **ευέλικτο** ως προς την έννοια της επιχειρηματικής συνέχειας της επιχείρησης και της δυνατότητας συγχωνεύσεων με

**ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

παράλληλη τήρηση της νομοθεσίας κρατικών ενισχύσεων της ΕΕ σε συγχρηματοδοτημένα έργα του ΕΣΠΑ.

Επίσης, από την εφαρμογή του νόμου δύναται οι νέες επιχειρήσεις στις περιπτώσεις που προέρχονται από μετασχηματισμό επιχειρήσεων που έλαβαν επιχορηγήσεις De minimis να σωρεύουν πλέον ποσό μεγαλύτερο από το όριο που θέτει η ΕΕ καθώς οι σωρεύσεις μεταφέρονται στη νέα επιχείρηση. Το συγκεκριμένο ζήτημα θα πρέπει να αντιμετωπισθεί από το αρμόδιο Υπουργείο και θα πρέπει να αναφέρεται στην τελική μορφή του νομοσχεδίου που θα κατατεθεί προς ψήφιση.

Β. Επιμέρους Τεχνικές Παρατηρήσεις επί του σκοπού και του περιεχομένου του νομοσχεδίου.

- ❖ Θα πρέπει να διευκρινισθεί εάν ο νόμος εφαρμόζεται σε σχέση με το μέγεθος και τον κύκλο εργασιών που αναφέρει για τις επιχειρήσεις στο άρθρο 1, αφορά τις επιχειρήσεις ως ανεξάρτητες οντότητες ή περιλαμβάνει και τις τυχόν συνεργαζόμενες/συνδεδεμένες με αυτές επιχειρήσεις (ενιαία επιχείρηση, όμιλος).
- ❖ Θα πρέπει να αποκλείονται ρητά περιπτώσεις συγχώνευσης ή άλλων μορφών μετασχηματισμού μεταξύ μίας επιχείρησης και των θυγατρικών της.
- ❖ Τα κίνητρα περιορίζονται μόνο σε φορολογικά κίνητρα ενώ θα μπορούσαν να επεκταθούν και σε μη φορολογικά κίνητρα κατ' αντιστοιχία με πρακτικές του εξωτερικού ενώ επίσης τα όποια φορολογικά ή μη κίνητρα θα μπορούσαν να συνδυαστούν σε περιπτώσεις μορφών μετασχηματισμών της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 4601/2019 (Α' 44) με εξωστρέφεια, καινοτομία, βιώσιμη αειφόρο ανάπτυξη, πρόσληψη προσωπικού.
- ❖ Στα φορολογικά κίνητρα θα μπορούσε να περιληφθεί εκτός από το αφορολόγητο και η υπεραπόσβεση των δαπανών / παγίων της επιχείρησης κατά πχ 200% (που συνιστά έμμεση επιδότηση) και μέχρι του φορολογικού οφέλους των πχ 100.000€/έτος με μέγιστο τα 300.000€ στην τριετία. Επίσης στην περίπτωση που στο νέο εταιρικό σχήμα υπάρχει και εταίρος/οι, άτομο/α που ήταν άνεργος/οι με εγγραφή στον ΟΑΕΔ κάποιο χρονικό διάστημα, να επιτρέπεται στην επιχείρηση να κάνει μεγαλύτερες υπεραποσβέσεις κάθε είδους (έξοδα ή πάγια), κατά 250%, για τρία έτη.
- ❖ Στο άρθρο 2βα) θα πρέπει να επιτρέπεται μόνο η δημιουργία νέας νομικής οντότητας με ταυτόχρονη κατάργηση των μετασχηματιζόμενων επιχειρήσεων, καθώς θεωρούμε ότι στόχος του νόμου πρέπει να είναι τó κίνητρο για μείωση των ΑΦΜ, και όχι η επιδότηση-παροχή κινήτρων της απλής συνεργασίας μεταξύ των ΑΦΜ.
- ❖ Στο άρθρο 2β) αναφέρεται ως επιλέξιμη στα κίνητρα του νόμου η σύσταση κοινοπραξίας. Ωστόσο στο άρθρο 6 δεν είναι επιλέξιμες οι κοινοπραξίες τεχνικών εταιρειών δημιουργώντας μία άνιση μεταχείριση. Με δεδομένο ότι οι κοινοπραξίες αποτελούν σχήματα που επιτελούν συγκεκριμένο σκοπό/έργο και σε συγκεκριμένο χρόνο θα πρέπει είτε να απαλείφει εντελώς ως επιλέξιμη μορφή η κοινοπραξία είτε θα είναι επιλέξιμες και οι τεχνικές κατασκευαστικές κοινοπραξίες, με συγκεκριμένες προϋποθέσεις.
- ❖ Στα άρθρα 2βα) και στο 2βγ) να αποσαφηνισθεί εάν στην γενική έννοια «των οργανώσεων» αναφέρονται και οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις.
- ❖ Σχετικά με το ποσοστό 150% του κύκλου εργασιών που αναφέρεται στο άρθρο 2βδ) θα θέλαμε να δοθούν περαιτέρω διευκρινίσεις για την επιλογή του συγκεκριμένου ποσοστού και όχι μικρότερο ή μεγαλύτερο αλλά και τη στρατηγική στόχευση επιλογής του. Κατά τη γνώμη μας εφόσον η στόχευση είναι να μην βρεθούν μεγάλες επιχειρήσεις στο πλαίσιο του νέου νόμου που θα απορροφήσουν πολλές μικρές, αυτή δεν θα έπρεπε να αποτελεί πρόβλημα

**ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

καθώς σε μία τέτοια περίπτωση όλες και ιδίως οι μικρές επιχειρήσεις θα μετασχηματιστούν σε μία και το σύνολο των μετόχων της νέας επιχείρησης θα απολαμβάνουν την ίδια μεταχείριση εντός της επιχείρησης, ενώ και το νέο σχήμα θα γίνει περισσότερο βιώσιμο που αποτελεί και σκοπό του νομοσχεδίου.

Στην περίπτωση δε που ο «φόβος» είναι να μην δημιουργηθούν μονοπωλιακές πρακτικές με συγκριμένους «παίκτες» στην αγορά, αυτό κατά τη γνώμη μας είναι θέμα διερεύνησης της Επιτροπής Ανταγωνισμού, και όχι του παρόντος νομοσχεδίου, το οποίο έτσι κι αλλιώς απευθύνεται σε μικρομεσαίες και όχι μεγάλες επιχειρήσεις.

- ❖ Συνιστάται στο καταστατικό της νέας επιχείρησης που θα προκύψει από το μετασχηματισμό να αναγράφεται για κάθε επιχείρηση-μέλος, η καθαρή αξία της, κατά τη στιγμή του μετασχηματισμού, ανεξαρτήτως εάν το κάθε μέλος τηρούσε απλογραφικά ή διπλογραφικά βιβλία.
- ❖ Θα πρέπει να εξετασθεί η δυνατότητα στην περίπτωση που εγκριθεί μια πρόταση μετασχηματισμού επιχειρήσεων, να μην πληρωθεί κατά τον μετασχηματισμό φόρος υπεραξίας (εάν υφίσταται) για τα συγχωνευόμενα μέλη, και να αφαιρεθεί ο φόρος αυτός από το φορολογικό όφελος του νέου νομικού προσώπου, μετά το 1ο έτος λειτουργίας του, προκειμένου να μειωθεί ο διοικητικός φόρτος και τα οικονομικά βάρη κατά την έναρξη λειτουργίας της νέας επιχείρησης.
- ❖ Στο άρθρο 3, το ποσοστό της μείωσης του φόρου κατά 30%, θεωρούμε ότι είναι πολύ μικρό ως κίνητρο καθώς ήδη θα υπάρχουν αρκετά διοικητικά κόστη κατά την μετατροπή (πληρωμές φόρου συγκέντρωσης κεφαλαίου ή φόρων υπεραξίας, κόστη τυχόν μετεγκατάστασης, έκδοση νέων αδειών, κόστη διασύνδεσης των νέων επιχειρήσεων μεταξύ τους με πχ παραμετροποίηση λογισμικού, κλπ), ενώ επίσης σε ανταγωνιστικές χώρες ο φορολογικός συντελεστής παραμένει στο 10% (π.χ. Βουλγαρία). Προτείνουμε την αύξηση σε τουλάχιστον 50% ή τουλάχιστον διαβάθμιση με θέσπιση συγκεκριμένων κριτηρίων.
- ❖ Αντίστοιχα στο άρθρο 3β) το ποσό των 450.000€ πρέπει να μειωθεί (π.χ. στα 150.000,00-200.000,00€) ώστε να δοθεί ισχυρό κίνητρο στις πολύ μικρές επιχειρήσεις και ιδιαίτερα στις ατομικές να συγχωνευτούν μεταξύ τους.
- ❖ Το νομοσχέδιο στο άρθρο 3 κάνει λόγο για μετασχηματισμό επιχειρήσεων, στο άρθρο 4 για μετασχηματισμό φυσικών προσώπων, και στο άρθρο 5 για μετασχηματισμό ατομικών επιχειρήσεων. Θα πρέπει να διευκρινισθεί εάν δύναται μετασχηματισμός συνδυαστικά όλων των περιπτώσεων.
- ❖ Στο άρθρο 4β), και γενικότερα σε σχέση με τη συμβολαιακή γεωργία θα πρέπει να αποσαφηνισθούν τα κάτωθι ερωτήματα :
 - ✓ Αν η συμβολαιακή γεωργία θα αφορά στο 100% των σκοπών της νέας επιχείρησης.
 - ✓ Αν θα απαγορευτεί στη νέα επιχείρηση να κάνει έναρξη και σε ΚΑΔ εκτός συμβολαιακής γεωργίας.
 - ✓ Εάν η νέα επιχείρηση που θα προκύψει μετά το μετασχηματισμό θα κάνει έναρξη ΚΑΙ σε ΚΑΔ συμβολαιακής γεωργίας αλλά δεν έχει εκδώσει σχετικά τιμολόγια, θα υπάρξει κάποια ποινή ή όχι. Εάν υπάρξει ποινή, ποιος θα επιβάλλει την ποινή και σε ποιο ύψος θα είναι αυτή.
 - ✓ Για πόσα χρόνια μετά την έναρξη του νέου νομικού προσώπου, θα είναι υποχρεωμένος κάθε παραγωγός / αγρότης, να εισφέρει/πουλάει τουλάχιστον το 40% της παραγωγής του (ανά είδος παραγωγής) στο νέο νομικό πρόσωπο.

ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

- ✓ Κατά τη γνώμη μας πρέπει να ληφθεί μεγάλη προσοχή από τον νομοθέτη, στην ύπαρξη του Ν.4384/2016, όπου:
- α) στο άρθρο 8, παρ. 3, ορίζεται ότι εάν ένας παραγωγός είναι μέλος αγροτικού συνεταιρισμού, οφείλει να παραδίδει τουλάχιστον το 80% της παραγωγής του σε αυτόν. Αυτό (εάν γίνεται σωστά αντιληπτό) σημαίνει ότι όποιος παραγωγός/αγρότης είναι ήδη μέλος Αγροτικού Συνεταιρισμού, αποκλείεται από τις διατάξεις του παρόντος νομοσχεδίου περί συγχωνεύσεων. Θα πρέπει να γίνει ειδική αναφορά λοιπόν στο παρόν νομοσχέδιο, περί αποκλεισμού τέτοιων αγροτών (που όμως είναι η πλειονότητα των περιπτώσεων).
 - β) στο άρθρο 37, ορίζεται η έννοια των: 1) ΟΜΑΔΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ, 2) ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ, 3) ΕΝΩΣΕΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ, οι οποίες είναι νομικές οντότητες, η συμμετοχή ως μέλη στα οποία, ίσως καθιστά απαγορευτική τη συμμετοχή παραγωγών/αγροτών στις διατάξεις του παρόντος νομοσχεδίου περί συγχωνεύσεων.
 - ❖ Στο άρθρο 5 αναφέρει ότι οι επιχειρήσεις πρέπει να λειτουργούν ήδη για τρία ή περισσότερα έτη πριν τη συνεργασία/συγχώνευση. Ο εν λόγω όρος θα μπορούσε να τροποποιηθεί προκειμένου να συμπεριληφθούν και επιχειρήσεις που λειτουργούν λιγότερο από τρία έτη. Η συγκεκριμένη περίπτωση κατά τη γνώμη μας θα έβρισκε εφαρμογή στον τομέα των start ups και της τεχνολογίας όπου παρατηρούμε εξαγορές επιχειρήσεων με ένα ή και δύο χρόνια λειτουργίας.
 - ❖ Τα αναφερόμενα στο άρθρο 5 περί συγχωνεύσεων ατομικών επιχειρήσεων και στο άρθρο 6β, έρχονται σε αντίθεση με το Ν. 4601/2019, που απαγορεύεται το μετασχηματισμό ατομικών επιχειρήσεων. Συνεπώς είτε θα πρέπει να τροποποιηθεί ο Ν.4601/2019 και τα άρθρα 1,3 και 4 αυτού.
 - ❖ Στο Άρθρο 13 «Διατήρηση σε ισχύ διοικητικών αδειών» θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή λαμβάνοντας υπόψη τις χρονοκαθυστερήσεις στην έκδοση των απαιτούμενων αδειών. Προτείνεται στην περίπτωση που έχουμε συγχωνεύσεις με νέο ΑΦΜ, πρέπει να αναγραφεί στον νόμο η ύπαρξη χρονικής προθεσμίας (μετά την έναρξη λειτουργίας στη Δ.Ο.Υ. της νέας επιχείρησης), εντός της οποίας η νέα επιχείρηση οφείλει να έχει καταθέσει αίτηση και να έχει λάβει τη νέα άδεια λειτουργίας στη νέα επωνυμία (π.χ. έξι μήνες, ένα έτος,...).